

МЕТОДИ
КРИТИЧНОГО
АНАЛІЗУ ТА
ПЕРЕВІРКИ
ДОСТОВІРНОСТІ
ІНФОРМАЦІЇ

ВСТУ

П

У сучасному світі інформація є ключовим ресурсом. Проте, не вся інформація є достовірною. Ця презентація розгляне методи критичного аналізу та перевірки достовірності інформації, що допоможуть у формуванні об'єктивних висновків.

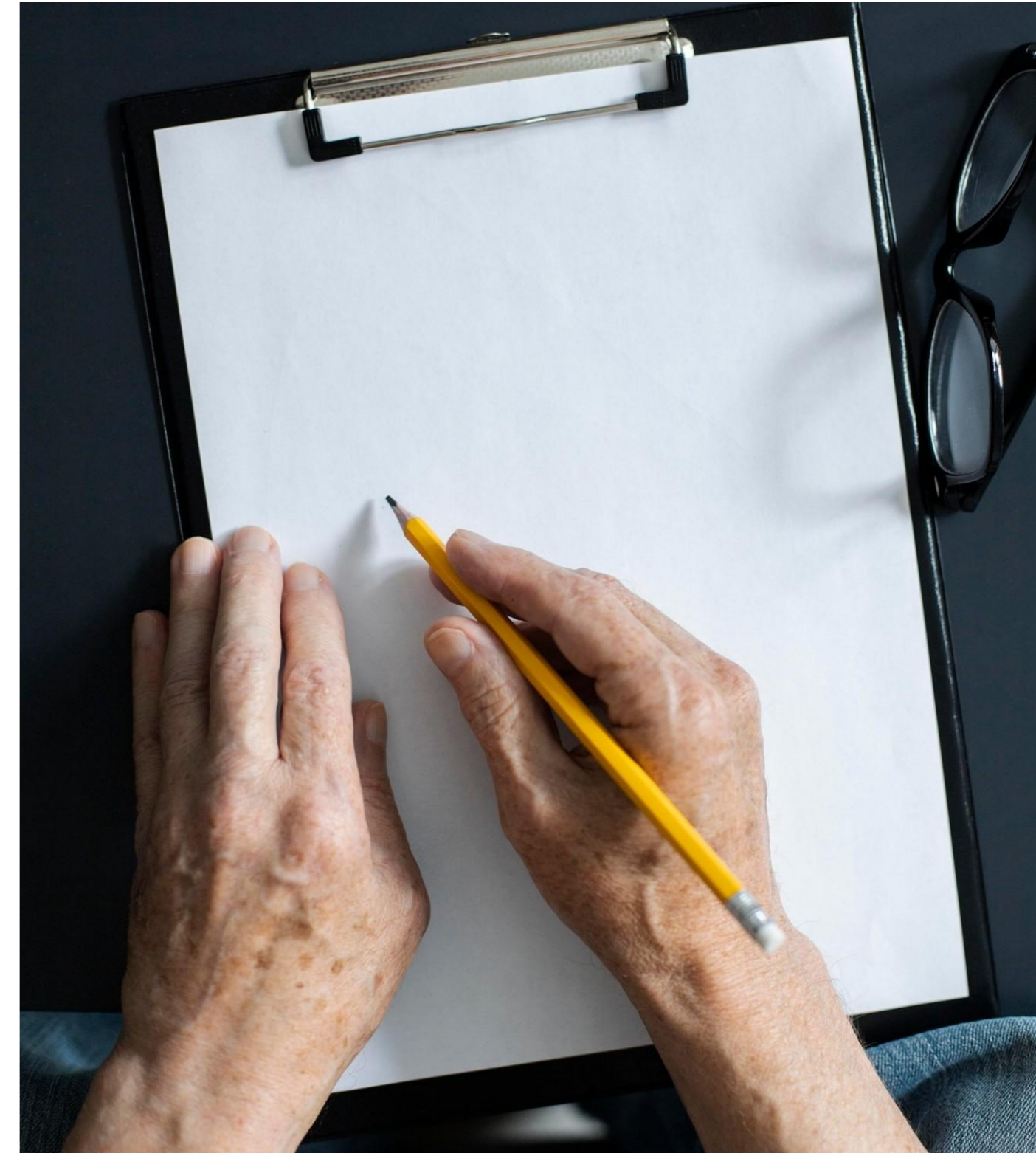
ЩО ТАКЕ КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ?

Критичний аналіз – це процес оцінки інформації з метою виявлення її достовірності. Він включає систематичне дослідження джерел, аргументів та контексту, що дозволяє виявити упередження та недоліки.

МЕТОДИ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ

Існує кілька методів перевірки інформації, включаючи перехресну перевірку, аналіз джерел та фактчекінг. Використання цих методів допомагає виявити неправдиві твердження та маніпуляції.

ЯКІ НАВИЧКИ МОЖЕ РОЗВИНУТИ КРИТИЧНО МИСЛЯЧА ЛЮДИНА?

- слухати та спостерігати;
- критично сприймати інформацію (прочитану, побачену, почуту);
- з'ясувати суть проблеми та її першопричини, а не лише наслідки;
- усвідомлено відрізняти факти від припущень та точок зору;
- здатність аналізувати достовірність та відповідність інформації та аргументів, на яких вони ґрунтуються;
- ретельно підбирати слова, бо слово може змінити значення всієї аргументації;
- навчитися висувати компактні, добре обґрунтовані аргументи;
- виявляти маніпуляцію та пропаганду;
- усвідомлювати, що завжди є більше, ніж одна точка зору щодо однієї й тієї ж події.

ОЦІНКА ДЖЕРЕЛ

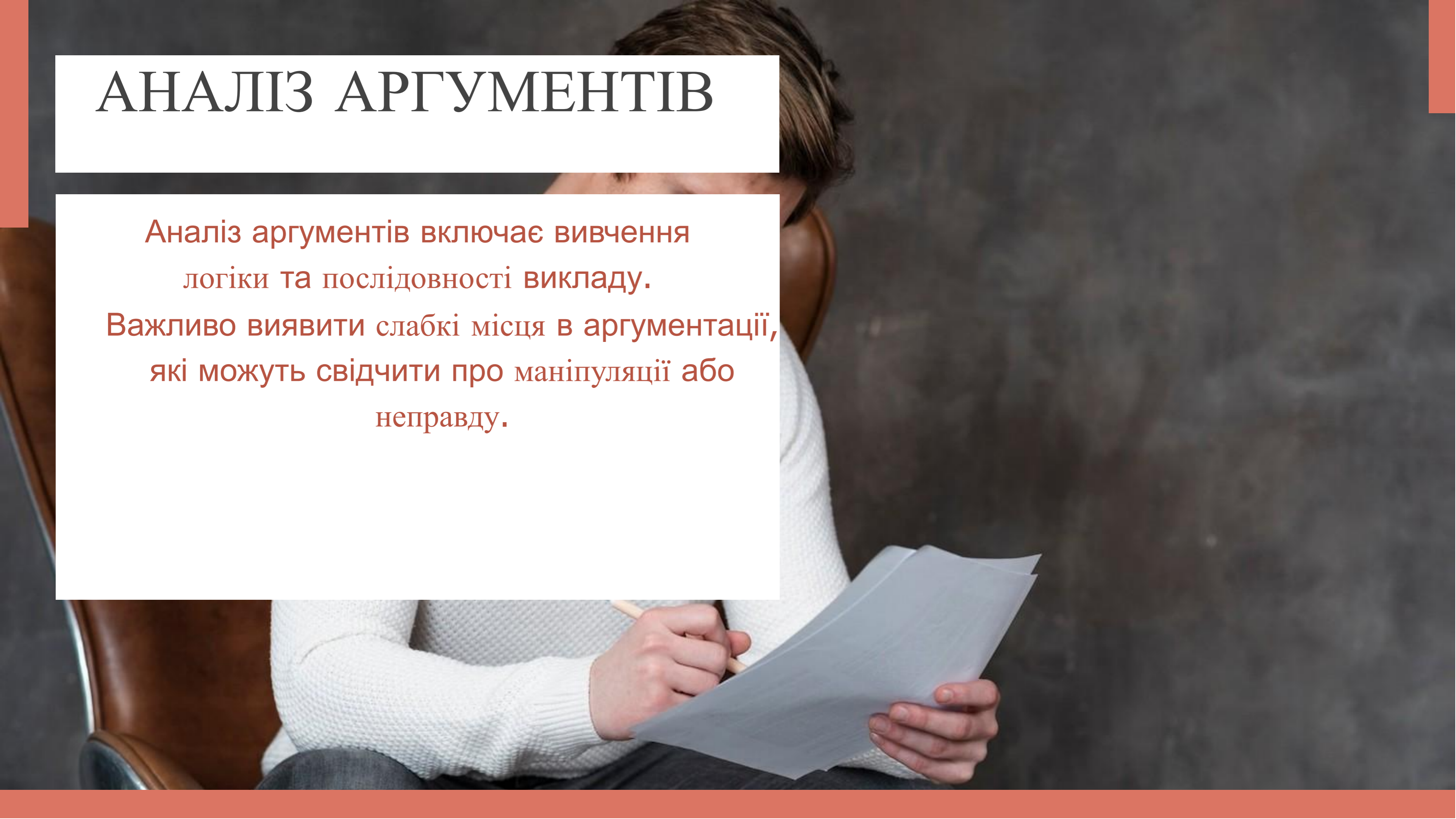
При перевірці інформації важливо оцінювати джерела. Слід враховувати авторитетність, досвід автора та мету публікації. Це допоможе визначити, чи можна довіряти представленій інформації.

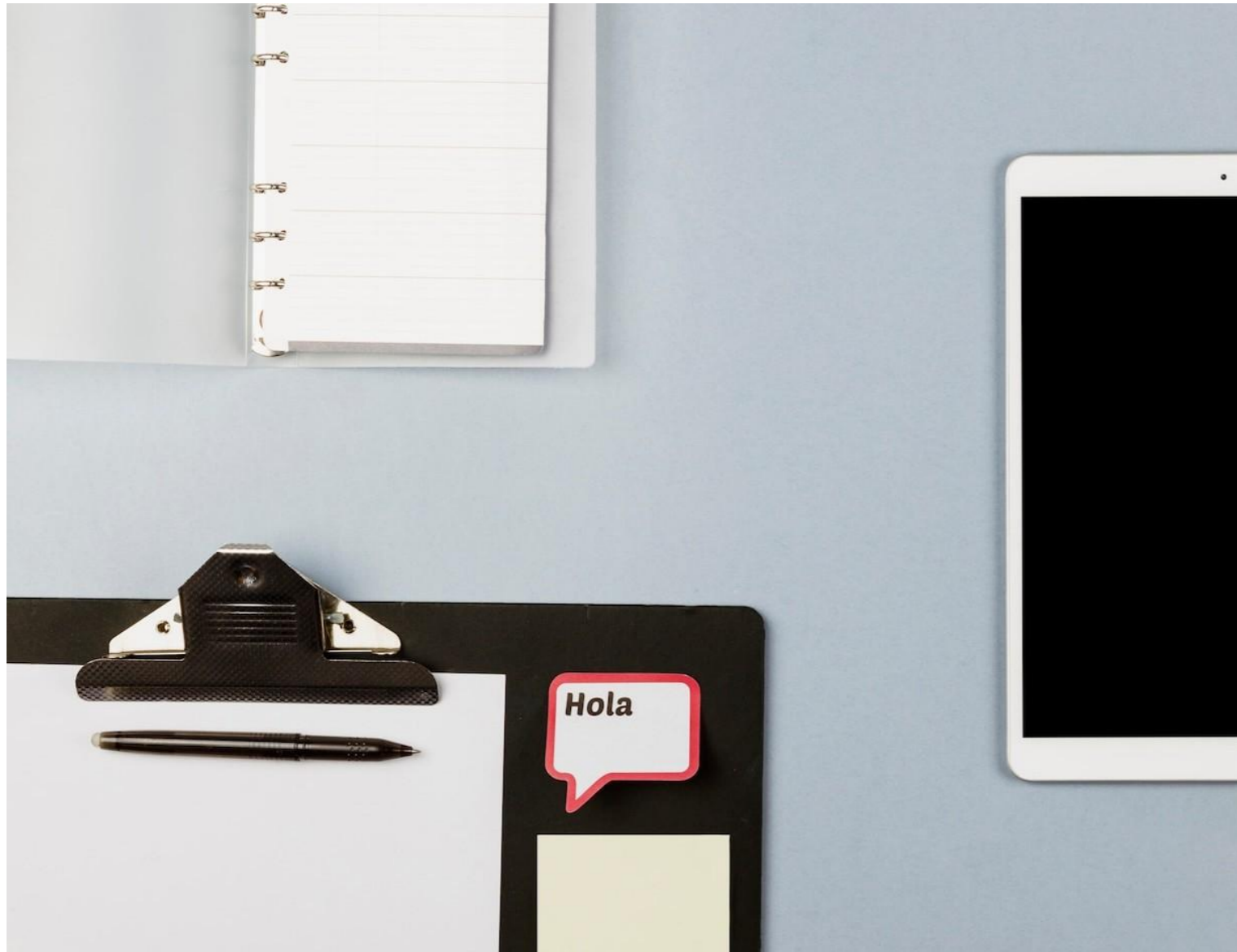
АНАЛІЗ АРГУМЕНТІВ

Аналіз аргументів включає вивчення логіки та послідовності викладу.

Важливо виявити слабкі місця в аргументації, які можуть свідчити про маніпуляції або неправду.

ПЕРЕВІРКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

1. Проаналізуйте джерело, щоб зрозуміти його мету. Перейдіть за покликанням задля того, щоб дослідити сайт, контактну інформацію.
2. Прочитайте заголовок. Про що це повідомлення?
3. Перевірте авторів. Чи вони реальні та надійні?
4. Оцініть джерела підтримки. Натисніть на ці покликання. Визначте, чи подані покликання відповідають джерелу.
5. Перевірте дату публікації. Можливо, це старе, неактуальне повідомлення.
6. Це жарт? Якщо це занадто дивовижно, це може бути вигадкою. Дослідіть сайт і автора, щоб бути впевненим.
7. Перегляньте власні упередження. Можливо ваші переконання можуть вплинути на ваше судження.
8. Спитайте експертів. Отримайте підтвердження від незалежних людей із знаннями.

ПЕРЕВІРКА ІНФОРМАЦІЇ В GOOGLE

1. Зайдіть на головну сторінку Google і натисніть слово «Картинки» у правому верхньому кутку екрану; перед вами відкриється список результатів, пов'язаних з цією картинкою. Переходячи на доступні сторінки, ви зможете знайти потрібну інформацію про об'єкт.
2. Для достовірності потрібно перевірити кілька джерел інформації про одну й ту ж подію.

ФАКТ-ЧЕК БОТ

1) запусти фактчек-бот «Перевірка»;
2) відправ текст, фото, відео або покликання на новину, яку хочеш перевірити;
3) отримай аргументований висновок щодо новини від команди фактчекерів. Протягом доби ви отримаєте відповідь. Крім того, існують сайти для перевірки фактів: «Stopfake» (<https://www.stopfake.org/uk/golovna/>) та «VoxCheck» (<https://voxukraine.org/voxcheck>) — проєкт від VoxUkraine, який аналізує слова українських політиків і публікує цитати з ярликами: «правда», «неправда» або «маніпуляція»

